

Leerrede uitgesproken op Vrijdag 1 juli 1955 door H. Hofman, bij de ingebruikneming van de Plantagekerk te Schiedam.

Zingen - Psalm 66: 3

Lezen - Jesaja 49

Voorrede.

Mijn medereizigers naar die grote eeuwigheid, als christenen belijden wij de leer vervat in onze catechismus, dus ook wat er staat in de 10e Zondag, vraag en antwoord 27, waar wij lezen: "Wat verstaat gij door de voorzienigheid Gods?" Het antwoord hierop is: "De almachtige en alomtegenwoordige kracht Gods, door welke Hij hemel en aarde, mitsgaders alle schepselen, gelijk als met Zijn hand nog onderhoudt, en alzo regeert, dat loof en gras, regen en droogte, vruchtbare en onvruchtbare jaren, spijs en drank, gezondheid en krankheid, rijkdom en armoede, en alle dingen, niet bij geval, maar van Zijn Vaderlijke hand ons toekomen." Door die alles regerende kracht Gods, waarvan niets is uitgesloten, geschiedt er dus op dit benedenrond niets bij geval.

Er is dan ook voor dit avonduur - waarop wij met een dankbaar hart, met een Gode erkennende ziel, hier samen vergaderd zijn - in mij, om in het kort uw aandacht te bepalen, dat niets bij geval geschiedt, maar dat alles door Hem geregeerd wordt.

Het wordt in de maand oktober, 42 jaar dat de oude Visser een lokaal huurde bij de firma Wed. A. van den Eelaart. Daar verkondigde Stam, uit de Prins Alexanderpolder te Capelle aan de IJssel, 's maandags Gods Woord en werd er door Visser 's zondags gelezen. Dat is dan straks 42 jaar geleden. Wie had kunnen denken of vermoeden dat alles zo zou gaan? Het is deze maand juist 25 jaar geleden, dat wij hier in Schiedam zijn komen wonen en al die jaren hebben wij daar in het gebouw aan de Boterstraat, zondag aan zondag en elke woensdag vergaderd.

In de laatste week van aanstaande augustus is het al weer zes jaar geleden dat de firma van den Eelaart gedrongen was, door groei van haar zaak, ons te zeggen, dat wij die plaats zouden moeten verlaten, zodat wij iets anders moesten zoeken. Toen zijn wij aan het zoeken gegaan om een andere ruimte te verkrijgen waar wij konden voorgaan. Onder de voorzienigheid Gods, Die alle dingen regeert, zijn wij hier in dit gebouw terecht gekomen.

Vooraf zal ik in het kort een woord van dank spreken tot allen die daarbij betrokken zijn geweest. Allereerst de firma van den Eelaart voor de hartelijkheid waarmee zij ons in alles heeft gediend. Tweeënveertig jaar is een lange tijd, en wij kunnen openlijk zeggen, dat wij in die tweeënveertig jaar dat wij die lokaliteit in huur hadden, nooit één woord met elkaar gehad hebben. Hoewel zij zeer moeilijk zaten wegens gebrek aan plaatsruimte, hebben ze ons, wetend dat wij ons best deden om een andere plaats te verkrijgen, nooit lastig gevallen of aangedrongen om die plaats te verlaten, maar hebben zij zich ten volle in ons geval verplaatst. Daarom zeggen wij namens het bestuur en allen, hartelijk dank voor de hartelijkheid en het medeleven die u in alles hebt bewezen.

Er is toen, door de omstandigheden gedrongen, een bouwcommissie gevormd, die in de afgelopen zes jaren ontzettend veel werk heeft verricht. Dat alles heeft wel niet geleid tot het doel zoals wij ons dat aanvankelijk gedacht hadden, want de HEERE regeert alle dingen en heeft een andere uitkomst gegeven, maar het is wel op zijn plaats dat wij u hartelijk dankzeggen voor de vele arbeid die u hebt verricht.

Ten andere komt een speciaal woord van dank toe aan architect Visser, uit Schoonhoven, voor zijn welwillendheid en voor al zijn zorgen. Hij is ons in alles ter wille geweest en heeft ons gediend zoveel als in zijn vermogen was.

Verder zou ik ook notaris Baars hartelijk dank willen zeggen voor zijn hulp en dienst op alle terrein, zowel financieel als met rechtskundige adviezen en in verdere zaken. Voorts wensen wij ook dank te brengen aan de gemeente voor de offervaardigheid, zowel hier als in Rotterdam (waar zij ook steeds het hunne hebben bijgedragen).

Toen het zo ver was, dat wij dit gebouw zouden kopen, konden wij met een gerust gemoed het tekort dat er was, op ons nemen, zodat ons ook dat met grote blijdschap en dankbaarheid jegens God vervult.

Met de commissieleden van de Gereformeerde Kerk, waarmede besprekingen zijn geweest over de aankoop van dit gebouw, is alles gegaan in de grootste hartelijkheid, waarvoor wij ook hun allen hartelijk dankzeggen. Er is op een prettige wijze gesproken en gehandeld en wij hadden van beide zijden begrip voor elkaars zaken. Al de moeilijkheden die er waren zijn in gemoede opgelost, ook wat de diensten op de zondagen betreft.

Voorts zijn wij zeer verblijd, dat de koster van dit gebouw zijn werkzaamheden voorlopig gewoon voortzet, zoals het schoonhouden van dit gebouw, wat voor ons zeer gemakkelijk is en ook een last van onze schouders neemt. Ja, wij zouden zeggen: allen dank voor de hartelijke vriendschap en zoals alles geweest is. Want als wij in onszelf zien, zijn wij in alles onwaardigen. Wij hebben ook betrouwen dat de verdere samenwerking, zowel met de koster als wat betreft het samen gebruiken van het gebouw, in dezelfde harmonie en geest zal kunnen gaan.

Maar boven alles hebben wij dank aan God. De afgelopen zes jaar zijn wij druk werkzaam geweest, in het bijzonder de bouwcommissie. Niets hebben zij nagelaten om, als er iets was van een oud gebouw of nieuwbouw, er dan op uit te gaan, om kon het zijn, de zaak tot een gewenst einde te brengen. Doch alles brak als bij de handen af. Zo waren wij ook eens bij een gebouw wezen kijken dat ons toeleek voor ons heel geschikt te zijn, maar alras bleek, dat ook dat niet kon doorgaan.

Op het zeggen van één van de vrienden (lid van de bouwcommissie): "Hoe maakt u het daarmee eigenlijk?", werd ik zodanig door satan aangegrepen, dat ik in grote strijd en zwaar lijden kwam. Die nacht ben ik niet op bed geweest. Het was kort nadat mijn vrouw overleden was, dus ik was alleen, en heb heel de nacht over de grond gelopen. 's Morgens heb ik de kinderen weggeholpen naar school en ben toen met de handen onder het hoofd gaan zitten, onder de vreselijkste aanvallen des duivels. Toen ik daar zo neerzat, niet meer wetend dan:

...als één wiens oren,
niet meer horen,
wat men zegge, kwaad of goed;
Wie de tegenreën ontbreken,
om te spreken,
en die daarom zwijgen moet. ,

kwam opeens tot mij: "Waar wilt Gij, dat wij U bereiden het pascha te eten?" En dat Jezus daarna tot Zijn discipelen had gezegd: "Gaat henen in de stad, en u zal een mens ontmoeten, dragende een kruik water; volgt hem in het huis waar hij ingaat. En gij zult tot de huisvader van dat huis zeggen: De Meester zegt u: Waar is de eetzaal, waar Ik het pascha met Mijn discipelen eten zal? En hij zal u een grote toegeruste opperzaal wijzen, bereidt het aldaar." Toen kreeg ik te zien, dat hoewel Christus geen zaal besteld had, toch het pascha met Zijn discipelen niet op straat behoefde te houden ondanks dat tijdens het pascha, Jeruzalem tot in alle hoeken van de stad bezet was.

Daarbij kreeg ik te zien dat Christus de eer Zijns Vaders en het heil van zondaren bedoelt. Tegelijk werd mij afgevraagd wat ik bedoelde. Ik kon, bij alle zwakheid die mij als mens eigen is, niet anders zeggen dan: "Ik bedoel U en het heil van mijn naaste." Toen is al die last van mijn schouders gevallen, en heb ik van God geloofd en aangenomen dat wij een toegeruste opperzaal zouden verkrijgen waar alles present zou zijn: banken, stoelen, orgel en al wat er nodig was.

Daarna ben ik onmiddellijk naar onze geliefde vriend de Ron gegaan, (mijn vrouw was toen al overleden, maar hij leefde nog), die zulk een actief aandeel had in het werk dat verricht moest worden, en heb hem gezegd: "Vriend, wij krijgen een toegeruste opperzaal. Hóe en wannéér, dat weet ik niet, maar het zal zijn op de tijd dat het nodig is." Nadien hebben wij vijf jaar moeten wachten. In die tijd is er hard aan getrokken, want het geloof is een gave die beproefd wordt. Maar wanneer er waarlijk door Gods genade en Geest bij ons neergelegd is, dan geldt daarvan: " 't Geen uit Zijn lippen ging, blijft vast en onverbroken." Al woedt satan nóg op zulk een wijze, God bewijst op Zijn tijd: "Ziet, hier ben Ik." Hij is de God van Zijn woord, de Waarmaker van Zijn woord.

Daarom zijn wij allen dankbaar voor alle gedane arbeid en moeite, en ons hart is vervuld met dank, maar het meest zijn wij God, onze Schepper, dankbaar Die Zijn woord gestand heeft gedaan, tot troost en sterkte voor een ieder die op Zijn Majesteit is aangewezen. Daarom is deze dag voor ons een dag van blijdschap en van erkenning aan Zijn goedheid, dat Hij de getrouwe en waarachtige God is. Och, dat ons aller hart also gestemd zij, ja, dat God het door Zijn Geest werke, dat wij Hem zouden aankleven gelijk de gordel kleeft aan de lenden eens mans. En, gewisselijk, daaraan is verbonden, naar staat en geval waarin wij zijn, de zegen Gods en de uitkomst. Laat dat genoeg zijn.

Tekst.

Laat ons een ogenblik stilstaan bij een woord dat in mijn gemoed is. Het is uit het ons zo-even gelezen 49e hoofdstuk van de profeet Jesaja, nader het vijfde vers en daarvan het laatste gedeelte, waar wij lezen:

Maar Israël zal zich niet verzamelen laten; nochtans zal Ik verheerlijkt worden in de ogen des HEEREN, en Mijn God zal Mijn Sterkte zijn.

Leerrede.

Daar de tijd beperkt is, en er onder ons zijn die op tijd weg moeten, zullen wij niet zingen, maar gelijk overgaan tot het behandelen van het u voorgelezen woord, waarin wij vinden:

1. De droeve klacht van Christus: "Maar Israël zal zich niet verzamelen laten."
2. Waarmede de Zone Gods Zich getroost: "Nochtans zal Ik verheerlijkt worden in de ogen des HEEREN"; en
3. Waar Christus krachten lagen: "Mijn God zal Mijn Sterkte zijn."

Wat het eerste betreft: in dit hoofdstuk wordt op een verheven wijze gesproken dat de Zone Gods de Middelaar Gods en des mensen is. Immers, wij lezen in het bovenstaande: "Gij zijt Mijn Knecht, Israël, door Welke Ik verheerlijkt zal worden." Dan volgt er: "Doch Ik zei: Ik heb tevergeefs gearbeid, Ik heb Mijn kracht onnuttelijk en ijdelijk toegebracht; gewisselijk, Mijn recht is bij de HEERE, en Mijn werkloon is bij Mijn God. En nu zegt de HEERE, Die Mij Zich van moeders buik af tot een Knecht geformeerd heeft, dat Ik Jakob tot Hem wederbrengen zou

-- en dan volgen de tekstwoorden -- maar Israël zal zich niet verzamelen laten."

Men zou zeggen: "Wat vreemd, zulke tekstwoorden bij de in gebruik neming van een nieuw gebouw!" Gij neemt me de woorden als uit de mond. Ik heb er ook zo over gedacht. Maar bij nader overdenken heb ik er mij toch bij neer moeten leggen.

Allereerst is het vijftienvintig jaar geleden, dat ik met dit hoofdstuk naar Schiedam gekomen ben. Toen werkte in mij de aandrang, het overwicht, de noodzakelijkheid dat ik naar-hier-moest, terwijl alles in mij daarop tegen was, want ik zag er niet dóór. Mijn zeggen was: "Eeuwige Majesteit, wat Gij mij opgelegd hebt, de leer die ik moet verkondigen, dat is een leer waar ik zèlf tégen ben, die móét ik niet, want die leer is geheel tégen de mens. En, als er in geheel Schiedam en omstreken een stuk of tien, twaalf mensen zijn, die er voor moeten vallen, dan zal het veel zijn." Dàt waren mijn gedachten, dàt was mijn verwachting toen ik naar Schiedam ging. Verder kon ik niet komen.

Maar op een morgen, terwijl ik in mijn kamer op de grond lag, zeggend: "Ik kàn niet meer", was er zodanig van het overwicht van Zijn Majesteit op mij, dat alles mij uit de handen viel en ik mij gegeven heb: "Dan moet Gij maar met mij doen." Ik bedoelde daarmee, om -- als het dan Zijn wil was -- een instrument te zijn in Zijn hand. Toen legde dit hoofdstuk beslag op mij, en ik verstond er uit wat het deel geweest is van de Zone Gods.

Want als de Zone Gods hier klaagt: "Maar Israël zal zich niet verzamelen laten", wat houdt dat in? Toch dit: dat de wijze waarop de Zoon van God handelt, geheel tegen de natuur van een mens is. Want wie wil aannemen en zich onderwerpen dat, gelijk dit boek dat ik in mijn hand neem, een dood voorwerp is, wij dood zijn door de zonden en door de misdaden? Daarbij, als er óóit wat van ons terecht zal komen, dan zijn wij daartoe geheel op Hem aangewezen. Wie wil dat? Dat doet van nature toch niemand! Daar hebben wij geen lust, geen zin in. Waarom niet? Omdat wij in Adams bondsbreuk gezworen vijanden zijn geworden van Gods Majesteit en in gedachten, woorden en werken betuigen: "Wijk van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust."

Nòchtans is de Zone Gods op deze aarde gekomen. Welk een liefde! Hij nam ons vlees en onze natuur aan. Laat ik een woord van Luther gebruiken: "Wat wij zijn, werd Hij, opdat wij zouden kunnen worden, wat Hij is." "Hij is gekomen tot het Zijne, en de Zijnen hebben Hem niet aangenomen." Merkt eens op hoe de Koning op aarde was. De Farizeeën verwierpen Hem en de Sadduceeën net zo goed, dus zowel rechtzinnig als vrijzinnig, kortom alles.

Nadat de Zoon van God op een keer grote weldadigheid aan hen bewezen had en zij van de broden gegeten hadden, sprak Hij: "Tenzij dat gij het vlees des Zoons des mensen eet en Zijn bloed drinkt, zo hebt gij geen leven in uzelfen", alsook: "Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekke", en toen gingen velen heen en wandelden niet meer met Hem, zeggende: "Deze rede is hãrd; wie kan dezelve horen?" Zij móésten dat niet. Hoewel Christus soms duizenden om Zich heen verzamelde en wel vijfduizend tegelijk spijsde, was het einde: "Kruis Hem! kruis Hem!" Wij zouden zeggen, dat het als toescheen, dat Christus een roemloos einde had; ten onder ging tussen twee moordenaars aan het vloekhout des kruises. Dàt het einde!

Bleef er dan níets over? Hélemaal niets? Já, er bleef toch wàt over, maar Israël in zijn gehéél liet zich níet verzamelen. Dat deed het niet toen Jezus op aarde omwandelde, en het doet het ook nú nog niet. Hoewel Christus nu niet meer op aarde is naar Zijn menselijke natuur, nochtans is het, gelijk Hellenbroek het in zijn vragenboekje zegt, dat Hij door Zijn Geest Zelf altijd en alleen geleerd heeft.

Als men er oppervlakkig tegenaan kijkt, zou men zeggen: "Maar, als de Zone Gods, tijdelijke, geestelijke en eeuwige zegeningen verworven heeft en ons aangeboden wordt om zalig te worden gehéél uit genade, dat is dan toch geen geringe zaak!

Dan moet er toch wel als een stormloop zijn, om het tot Hem te wenden?!" Maar wat leert ons de uitkomst? Wendt men zich tot Hem? Neen, mijne toehoorders, dat gebeurt níet. Waarom niet? Och, doordat wij zo verdorven zijn. Want het spreken over Christus en het belijden van Christus, dàt is het toch niet? Maar, dat wij ons waarlijk Gode onderwerpen dat wij in Adam veroemd zijn geworden, en alles bij onszelf loslaten, tot de geringste verwachting toe. Loslaten alle leunsels en steunsels en ons voor Zijn aangezicht neerwerpen in totale verlorenheid. Maar dàt doen wij niet. Nogmaals: waarom niet? Omdat wij zo verdorven zijn. "Maar Israël zal zich niet verzamelen laten", dat is de klacht van Christus.

Als het niet het eeuwig welbehagen Gods was om zondaars in de aanbiddelijke weg door Jezus Christus te zaligen, dan zou er zeker niet één gezaligd worden. Maar nu is het de wil, het welbehagen Gods, dat het tòch zal gebeuren. Want, als wij hier, tot schande van ons, gevallen Adamskinderen, lezen: "Maar Israël zal zich niet verzamelen laten", dan lezen wij er tegelijk bij -- waarmede Christus Zich vertroost --: "Nochtans zal Ik verheerlijkt worden in de ogen des HEEREN."

Die hemelse Majesteit zal Zijn Zoon eer aandoen. En waarin bestaat dat? Dat, al is er geen sterveling op aarde die de Zoon wil erkennen zoals Hij is, Hij nochtans zulk een Zaligmaker is dat Hij één van beide doet: òf Hij doet àlles aan de zondaar, òf (als de zondaar zich niet wil onderwerpen om zich te laten zaligen) níets! Die eer heeft Hij van Zijn Vader gekregen, want Hij alleen is de volkomen Zaligmaker.

Wordt Hij nu niet alzó geëerd, zoals Hij door de Vader wordt erkend, bedenkt dan eens dat die hemelse Majesteit Gods, bij Wie wij in de schuld staan, een God is bij Wie wij niet terecht kunnen met onze werken, deugden, plichten, godsdienst, geloof, met wàt ook waarmede wij komen. Hij erkent alleen het werk van Jezus Christus en verwerpt daarom àlles wat niet zijn oorsprong vindt in Zijn Wezen, wat niet aangebracht is door Jezus Christus.

Wij komen nu tot dit punt, (laat ik het zo duidelijk mogelijk zeggen) dat alles wat buiten Jezus Christus is, voor het aangezicht Gods valt. Daar wij van nature ons niet laten verzamelen, trekt God partij voor Christus en doet Hem eer aan. Want als wij met de nood van onze zonden en ellende zitten, geen uitweg weten en al onze werken afgebroken worden, wat blijft er dan alleen over? Jezus, en Jezus alleen. Dan gaat -- in de nood van onze ziel -- die edele Plant van Naam, die Schoonste onder de mensenkinderen, die Eén uit duizend, rijzen. Daaruit vloeit voort dat wij, in onze verlorenheid, Hem aankleven als de gordel geslagen is om de lenden eens mans.

Mijne toehoorders, nu trekt God partij voor Zijn Zoon, en breekt àlles af wat van ons is en be-willigt niet, ofschoon wij het geschenk vergroten. Hij neemt niets van ons aan waarop Hij ons zou kunnen zegenen of dienen. Hij wil, dat wij Zijn Zoon eren gelijk als Hem, de Vader. Beken nu zelf eens: is dat een billijke zaak, ja of neen? Ja toch? God heeft Zijn Zoon tot een Zaligmaker gezonden, en ons wordt het Evangelie verkondigd, maar ... als wij er de gelegenheid toe hadden, dan legden wij het naast ons neer. Dat zit in de verdorvenheid die ons eigen is.

Als onze zonden ons aangrijpen in onze staat en wij verzinken moeten gelijk een molensteen in zee, ja alles ons ontvalt, dan worden wij gedrongen Zijn Zoon te eren. Daarom staat God achter Zijn Zoon, opdat Hij geëerd zou worden en hebben wij God tegen in al onze werken, deugden, plichten en alles wat van ons komt. Daarom, wat ik u bidden mag: beseft gij, overtreders te zijn van de Wet Gods in gedachten, woorden en werken? Pakt dat dan áán! Gaat er niet naast of boven staan, maar onderwerpt U Gode en het oordeel wegens uw zonden, opdat in uw ziel openbaar kan worden: eer en hoogachting voor Jezus Christus.

Ten derde lezen wij: "En Mijn God zal Mijn Sterkte zijn." Daar God Zijn Zoon van eeuwigheid heeft verordineerd en met de Heilige Geest heeft gezalfd tot de hoogste Profeet en Leraar, tot enig Hogepriester en tot eeuwig en wettig Koning, zo is het Christus' sterkte, dat Hij de Middelaar Gods en des mensen is, daartoe verordineerd van de Vader.

Zullen wij er dan om denken, dat de Zoon Gods, die de Middelaar Gods en des mensen is, hier spreekt: "En Mijn God zal Mijn Sterkte zijn?" Daarop bouwt de Koning als de Middelaar, en Hij weet en is verzekerd krachtens de zalving die Hij als Middelaar van Zijn Vader heeft, dat Zijn Vader niet akkoord gaat met iets dat van enig mens is.

De tijd is jammer genoeg kort, daarom heb ik maar zo beknopt mogelijk de leer van Christus neergelegd zoals die in onze ziel is en al die jaren onder ons is verkondigd. Ik wens niets anders te spreken en te verkondigen dan Jezus Christus, en Die gekruist, Die wij verwerpen, maar Wie de Vader eert, waardoor het noodzakelijk is, dat wij in de schuld gebracht worden, zó diep in onze schuld, dat er van onze zijde geen uitkomen aan is, opdat er niets anders overblijve dan Jezus Christus, die enige Helper.

Daarbij wil ik u allen ook nog hierop wijzen: hoe heeft Zijn genade en liefde niet onder ons die leer bevestigd! Ik kan niet hoger komen, dan dat ik als Nederlander een diep schuldige ben voor Gods Majesteit, daar er een nationale schuld ligt op heel ons volk. De gunst van God kunnen wij wel genieten, maar dan moet men zich steeds onderwerpen: ik ben een Nederlander, ik heb het verzondigd. Want:

Wij hebben God op 't hoogst misdaan;
Wij zijn van 't heilspoor afgegaan;
Ja, wij en onze vaad'ren tevens, ...

Wij kunnen dus niet handelen in deze zin: "Ja, het is nog lief en aardig onder ons, en er worden soms nog wel mensen toegebracht bij wie een rechte kennis wordt gewrocht van God de Vader, onze Schepper, van God de Zoon, onze Verlosser en van God de Heilige Geest en onze heiligmaking. Ja, het gaat zo nogal bij ons." Néén, helemáál niet! Dat woont ook niet in het minst in mijn ziel, maar om belijdenis te doen van onze zonden en van des volks overtreding -- in schuld en in schande -- daar wij ook behoren tot dat volk dat zich niet laat verzamelen, dat Christus verwerpt zoals Hij uit God is tot een volkomen Zaligmaker. In die schuldbelijdenis, in die vernedering, in het eigenen van heel de schande en de afval zoals dat is onder ons volk, daarin komt Christus en Zijn genade voor de dag, Zijn Middelaarsarbeid, Zijn voorspraak, Zijn voorbeding, Zijn tussentreden. Eren wij de Zoon, dan eren wij ook de Vader, en Die bewijst dan Zijn liefde en Zijn gunst. Zijn wij als verwerpelijke zondaars voor Gods aangezicht, dan genieten wij, verwerpelijken in onszelf, de vrucht van Christus' arbeid tot zaligheid.

Och, dat dát verder onder ons moge werken en al meer bevestigd worde, opdat het in vrucht openbaar worde, in hartelijke liefde tot God, in liefde tot onze naaste, opdat wij gevormd worden uit de genade Gods en dat het nog gezien wordt dat wij christenen zijn en dat onze wandel zij naar de eerste en tweede Wetstafel. Woont dat in ons, dan zullen wij:

... door 's HEEREN gunst geleid,
èn zegen èn gerechtigheid
van God, de God des heils, ontvangen.
Dit's Jakob, dit is 't vroom geslacht,
dat naar God vraagt, Zijn wet betracht,
en zoekt Zijn aanschijn met verlangen.

Laat dan ontvallen alle eigen doen, alle eigen ik; neemt aan schuld en schande, opdat Jezus onze Vriend zou zijn, Die ons dient, en dat naar de wil van God, Gods Naam tot dankzegging.

Heilige daartoe God Almachtig Zijn Woord en getuigenis; stelle Hij het dienstbaar tot dat einde dat wij Zijn goedheid uit de diepste grond onzes harten erkennen en wij also gevormd worden

tot dat gewenste einde en hier voorbereiding hebben om, wanneer onze loopbaan geëindigd is tot de grote korenhoop vergaderd te worden, om dan de overwinningskroon voor het Lam Gods neer te werpen, dat Hij en Hij het alleen is Die ons kocht met Zijn bloed, Wie toekomt alle eer, hulde, aanbedding en dankzegging tot in eeuwigheid. Amen.

Zingen:

Psalm 89: 8

Gij toch, Gij zijt hun roem, de kracht van hunne kracht; ...

Hierna gaf de heer Buys het woord aan de volgende sprekers:

A. Krijger. (Predikant van de Geref.Kerk te Schiedam).

Geachte voorganger, leden van het bestuur, broeders en zusters.

Namens de kerkeraad van de Gereformeerde Kerk alhier wil ik gaarne aan de uitnodiging gevolg geven om op deze avond een woord in uw midden te zeggen.

In de eerste plaats willen wij u hartelijk dankzeggen, dat wij ook voor deze avond een uitnodiging van u hebben ontvangen. Wij willen u hartelijk dankzeggen voor de dank die u vanavond gebracht hebt aan onze commissieleden die in de afgelopen weken van tijd tot tijd onderhandeld hebben met de leden van uw bestuur. U hebt gezegd, dat dat in een prettige sfeer is gegaan. Onzerzijds kunnen wij ook niet anders zeggen, dan dat de sfeer der onderhandelingen buitengewoon prettig is geweest. Niet alleen willen wij u dankzeggen voor die onderhandelingen, maar ook voor de resultaten. Ik denk nu vooral aan de tijden van de kerkdiensten die voor de Zondag vastgesteld zijn. Wij begrijpen ten volle, nu u genoeg genomen hebt met die tijden (van 's morgens 11 uur en 's avonds 6 uur), dat dat voor u toch niet direct de meest plezierige tijden zijn. U hebt daarmee dus aan ons een grote dienst bewezen dat u ook dit alles op deze wijze hebt willen regelen. Wij zijn u daarvoor hartelijk dankbaar. Wij hebben zojuist van u gehoord, dat er in het vorige gebouw 42 jaar vergaderd is en dat u met de eigenaars altijd in een prettige harmonie hebt kunnen samenwerken.

Vanavond is het eigenlijk voor mijzelf een eigenaardige gewaarwording dat ik hier sta. Menigmaal in de afgelopen jaren heb ik hier op de kansel gestaan, en in de toekomst zal ik, zo God wil, er nog menigmaal staan. Doch dan stond ik daar als mede-eigenaar van dit gebouw, maar vanavond als gast, en in de toekomst zal ik ook als gast in deze kerk vertoeven. U hebt gezegd dat die 42 jaar in het oude gebouw altijd op prettige wijze zijn verlopen; wij hopen van harte van onze kant, dat wij de tijd dat wij hier nog kerkdiensten zullen hebben, in dezelfde geest mogen doorbrengen, dat geen wrijving op welke wijze ook, kome, maar dat de onderhandelingen, die op prettige wijze verlopen zijn, als een voorbode zij van een prettige samenwerking in de jaren dat wij hier nog met elkander te doen zullen hebben.

Wij hopen van harte dat u in uw gebouw, in deze kerk, nog lange jaren uw dienstwerk kunt blijven verrichten, en dat u hier ook tot vrucht met elkander kunt samenzijn, maar bovenal (dat is ook hetgeen wij zoeken) tot eer van de Koning der kerk, waar wij allen naar jagen. Moge ons beider streven zijn Hem toe te brengen de lof, de dankzegging en de aanbedding voor het rijke dat Hij ons geeft in Jezus Christus, onze Heere, Koning en Zaligmaker. Ik dank u.

G. van de Breevaart. (Voorganger te H.I. Ambacht).

Daar er hier mensen zijn die noodzakelijk om half tien weg moeten, is mij, met het oog op de tijd, verzocht om niet alleen voor H.I. Ambacht maar tegelijk ook namens Scheveningen en Alblasterdam een enkel woord te spreken.

Ik spreek dan, ook namens Scheveningen en Alblasterdam, in de eerste plaats felicitaties uit aan de gemeente van Schiedam voor de uitkomst waarmede jullie verblijd zijn. Wij zouden haast zeggen, wat Jakob tot Gad zei: "Gezegend zij, die aan Gad ruimte maakt."

Zo-even werd mijn aandacht bepaald bij hetgeen waar Hofman over sprak, namelijk dat hem een toegeruste opperzaal aangewezen zou worden. Ik herinner mij nog, mijn vriend en broeder in Christus, dat u mij indertijd vertelde, dat, wanneer u ooit nog eens een kerkgebouw zoudt krijgen, u daar een opschrift op zoudt willen zetten. Hoewel ik dat opschrift er niet op zag staan -- het behoeft er ook niet op te staan -- heb ik het toch gelezen; het was: "I'kabod: De eer is weggevoerd uit Israël." Ik herinner mij nog, dat u mij dat toen gezegd hebt. Tegelijk dacht ik er aan, wat er in die toegeruste opperzaal gebeurd is. Daar heeft Christus in hoofdzaak drie dingen gepredikt.

In de eerste plaats heeft Christus daar het Heilig Avondmaal ingesteld als een heilig sacrament, tot sterkte en troost van de gelovigen.

Ten tweede heeft Christus Zijn kleeft afgelegd en Zich omgord met een linnen doek, een bekken met water genomen en is Hij, als de hoogste Koning, als de eeuwige Zoon van God, slavenwerk gaan doen, want hij heeft de voeten van de discipelen gewassen.

Ten derde is Hij gaan spreken over Zijn weggaan. Dus zij bleven niet in dat huis waar I'kabod boven stond, want ook de eer was in die tijd gevankelijk uit Israël weggevoerd. Hij troost Zijn discipelen zeggende: "Uw hart worde niet ontroerd; gijlieden gelooft in God, gelooft ook in Mij. In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen; anderszins zo zou Ik het u gezegd hebben." Met andere woorden, hier is ook sprake van een opperzaal: "In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen", maar daar staat geen I'kabod boven. Vervolgens zegt Hij: "Ik ga henen om u plaats te bereiden. En zo wanneer Ik henen zal gegaan zijn en u plaats zal bereid hebben, zo kom Ik weder en zal u tot Mij nemen, opdat gij ook zijn moogt, waar Ik ben. En op een andere plaats: "En waar Ik ben, aldaar zal ook Mijn dienaar zijn." Christus heeft daar nog meer gesproken, maar wij noemen even deze drie zaken.

In de eerste plaats, vriend Hofman (ik dacht er zo-even over na, dat het 31 jaar geleden is, dat wij in de nood en armoede van onze zonde in het Ambacht langs de dijk liepen te klagen hoe ongelukkig wij waren, en hoe God ons nu gemaakt heeft tot twee heiren) wens ik u van harte toe, wat ook mijn innerlijke bede voor mijzelf is, dat het middelpunt van uw leven en spreken niets anders mag zijn dan Christus' verbroken lichaam en Zijn vergoten bloed, waarvan Hij ons het sacrament van het Heilig Avondmaal heeft nagelaten in deze opperzaal waar I'kabod boven staat. Want wij zijn schuldig bij God, maar in deze opperzaal predikt Christus: "Mijn vlees is waarlijk spijs en Mijn bloed is waarlijk drank." Hij gaf Zijn leven voor Mij.

Ik wens u van harte blijdschap toe in Schiedam, maar tevens dat jullie verwaardigd mogen worden om, als je binnen komt, I'kabod te zien staan: "Wij staan bij God in de schuld en dat wij nu een onderdak hebben, is uit de gunst van God." En de Zaligmaker te leren kennen: Christus als gekruist voor onze zonden, Die de schandnaam I'kabod wegneemt en God en Zijn eer te mogen bedoelen. Dat wens ik u, leraar, en ook u, gemeente, toe.

In de tweede plaats wens ik u van harte toe, dat gij het beeld van uw Koning uit moogt dragen. Christus was in lijden en ging de voeten van Zijn discipelen wassen. Dat Hij u, als leraar, geve, dat wij die lage plaats mogen innemen om elkander de voeten te wassen. Wij beleven nu een tijd, dat men elkanders voeten vuil maakt, maar ik wens u van harte toe, dat gij als dienaar van Christus al meer moge leren het voorbeeld na te volgen, dat Hij Zijn discipelen gegeven heeft, die twistend waren wie toch wel de meeste van hen was. Die overste Leidsman en Voleinder des geloofs heeft Zijn discipelen niet nagelaten om elkanders voeten vuil te maken, maar als ze vuil waren die te wassen. Dat wens ik u tezamen van harte toe. Dan kunnen voorganger en gemeente

in vrede en in liefde met elkander leven, en dan hebben wij de geest en genade van die Koning te wachten. Dat God u dat dan samen geve: eensgezindheid, liefde en vrede onder elkander.

In de derde plaats: "Ikabod kan ook gezegd worden van de kerkstaat. Want Christus wordt in Neerlands kerk en volk algemeen ontkroond. Want al is de belijdenis schoon, maar de praktijk openbaart dat Christus miskend en verloochend wordt. Dat God ons geve, dat wij in vernedering zijn, in bewustheid van de schuld en het oordeel die er op de ganse kerkstaat liggen en in deze hoop en verwachting mogen leven, dat het hier niet altijd Ikabod zal blijven.

Toen David koning werd, is die schandnaam weggenomen, want hij heeft de voorbereiding voor de tempelbouw gemaakt die Salomo later gebouwd heeft. Christus heeft in Zijn vernedering Zijn kerk gekocht, het fundament der zaligheid gelegd en in Zijn verhoging bereidt Hij de nieuwe tempel, waar eeuwig God verheerlijkt wordt, waar geen avonddienst meer zal zijn en er ook geen sprake meer zal zijn van een nieuw gebouw, maar waar zal zijn: "In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen", een eeuwig thuis, een volkomen toegeruste opperzaal. Daarin zal Christus in het midden van de troon zijn als het geslachte Lam van God. Dat heeft Hij voor Zijn kerk verworven en dat is wat geen oog gezien en geen oor gehoord heeft, en in het hart des mensen niet is opgeklommen, hetgeen God bereid heeft dien, die Hem liefhebben.

Schiedam, gij moogt blijde zijn met uw gebouw, maar als gij niet verwaardigd zoudt worden om hier te kennen dat Christus de grondslag is van uw leven, dan zou het toch wat wezen als gij straks buiten die kerk zoudt moeten blijven, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is, eeuwig in de hemelen.

Dat alles is mijn hartewens en ik hoop hiermede ook namens Scheveningen en Alblasserdam gesproken te hebben. Voor zover het Gode behaagt u hier in dit Mesech der ellende te laten: dat uw oog hemelwaarts geslagen mag zijn, waar Christus is, als Koning van Zijn kerk, en dat wij aan het einde van die loopbaan verwaardigd mogen worden om aan de voet van Zijn troon de kroon neer te werpen, zeggende: "Gij Heere, zijt waardig te ontvangen de heerlijkheid, en de eer, en de kracht, want Gij hebt ons Gode gekocht met Uw bloed." God Almachtig zegene u in uw bediening en zegene de gemeente, maar och, houdt in gedachten het woordje "Ikabod".

Zingen:

Psalm 122: 3

Dat vreed', en aangename rust,
en milde zegen u verblij'; ...

Nadat de heer Buys de beide sprekers dank had gebracht voor het gesprokene, werd de bijeenkomst door Hofman beëindigd met het uitspreken van de zegen.